

Številka: 100-608/2010-1

Ljubljana, 28. 9. 2010

MINISTRSTVA
ORGANI V SESTAVI MINISTRSTEV
VLADNE SLUŽBE
UPRAVNE ENOTEOBČINE
ZDRUŽENJE OBČIN SLOVENIJE
SKUPNOST OBČIN SLOVENIJE**ZADEVA: Odsotnost z dela zaradi bolezni in nadzor po 33. a člen Zakona o javnih uslužbencih**

Na Ministrstvo za javno upravo je bilo naslovljenih več vprašanj glede izvajanja določbe 33. a člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/8, 69/08 – ZTFI-A in 69/08 – Zzavar-E). V zvezi z navedenim, Ministrstvo za javno upravo podaja naslednja pojasnila:

33 a člen Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/8, 69/08 – ZTFI-A in 69/08 – Zzavar-E) določa:

"(1) Predstojnik lahko v primeru, ko razpolaga z informacijo, na podlagi katere so podani razlogi za sum, da javni uslužbenec zlorablja pravico do zadržanosti z dela do 30 delovnih dni zaradi bolezni ali poškodbe, ali pravico do povračila stroškov prevoza na delo in z dela, pooblasti enega ali več javnih uslužbencev za ugotovitev dejanskega stanja.

(2) Pooblaščen javni uslužbenec lahko zbira informacije iz prejšnjega odstavka od javnih uslužbencev, zaposlenih v organu, in od tretjih oseb. O posameznih dejanjih v okviru ugotavljanja dejanskega stanja pooblaščen javni uslužbenec sestavi zapisnik. Po končanem postopku ugotavljanja dejanskega stanja se javnega uslužbenca seznanijo z ugotovitvami postopka in se mu omogoči vpogled v zapisnik.

(3) Predstojnik lahko, če oceni, da je to smotrnejša rešitev, za izvedbo nadzora nad zlorabami iz prvega odstavka tega člena ne glede na določbo drugega odstavka 13. člena Zakona o detektivski dejavnosti (Uradni list RS, št. 113/05 - uradno prečiščeno besedilo) sklene pisno pogodbo in pooblasti pravno ali fizično osebo v skladu z zakonom, ki ureja detektivsko dejavnost.

(4) Pred pričetkom izvajanja nadzora mora predstojnik javnega uslužbenca najprej opozoriti, da obstajajo razlogi za sum o zlorabi, ter mu omogočiti, da se o tem izjasni."

Citirani člen uvodoma določa, da lahko predstojnik **v primeru, ko razpolaga z informacijo, na podlagi katere so podani razlogi za sum, da javni uslužbenec zlorablja** pravico do zadržanosti z dela do 30 delovnih dni zaradi bolezni ali poškodbe, ali pravico do povračila stroškov prevoza na delo in z dela, pooblasti enega ali več javnih uslužbencev za ugotovitev dejanskega stanja. Iz navedenega torej nedvoumno izhaja, da samo dejstvo, da je javnemu uslužbencu odobrena zadržanosti z dela do 30 delovnih dni zaradi bolezni ali poškodbe, pa čeprav se to dogaja pogosto, ni dovolj za ukrepanje predstojnika skladno s tem členom, pač pa je potrebna **informacija, na podlagi katere so podani**

razlogi za sum, da javni uslužbenec zlorablja pravico do zadržanosti z dela do 30 delovnih dni zaradi bolezni ali poškodbe (v nadaljevanju: informacija). Primer zlorabe pravice bi bil, če bi javni uslužbenec sporočil, da ga boli hrbtenica in da mora mirovati, videli pa bi ga, ko bi hodil po mestu, opravljal fizična dela oz. na kakršen koli način kršil navodila osebnega zdravnika oz. zlorabljal čas odsotnosti za kakšno drugo dejavnost in da bi o tem obstajale neke informacije.

Treba je poudariti, da delodajalec ne ve in niti nima pravice vedeti vseh podatkov o zdravstvenem stanju javnega uslužbenca, pač pa ima pravico izvedeti do kdaj je odobren bolniški stalež in kakšna navodila je javnemu uslužbencu dal osebni zdravnik. Isto stališče je zavzel tudi Inšpektorat za delo (http://www.id.gov.si/si/o_inspektoratu/organizacija_inspektorata_rs_za_delo/inspekcija_nadzora_varnosti_in_zdravja_pri_delu/sluzba_nadzora_zdravja_pri_delu/pogosto_zastavljena_vprasanja_na_podrocju_zdravja_pri_delu/#c17025).

V zvezi s to problematiko opozarjamo na "Navodila za ravnanje zavarovancev v času začasne zadržanosti od dela naj prispevajo k čimprejšnji ozdravitvi in rehabilitaciji ter vrnitvi zavarovancev na delovno mesto", ki so objavljena na spletni strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje v rubriki sporočila za javnost:

<http://www.zzs.si/ZZZS/info/gradiva.nsf/o/1BFE3F8C15CFA1B1C125771A00237051?OpenDocument>.

Ta dokument in okrožnico, ki mu je pripeta, je možno pogledati na istem http naslovu, v nadaljevanju pa povzemamo bistvo objave:

"Skladno z veljavno zakonodajo namreč lahko zavarovanec z dovoljenjem zdravnika v času bolniškega staleža tudi odpotuje iz kraja stalnega bivanja, če to ne vpliva negativno na potek zdravljenja. Ker to dejstvo zavarovancem ni dovolj dobro znano, je potrebno v okviru podajanja navodil o ravnanju zavarovancev med bolniškim staležem težiti tudi k izboljšanju komunikacije z zavarovanci in zdravniki tudi glede teh možnosti.

Nadalje se ED in ZZZS strinjata, da je potrebno pri podajanju navodil upoštevati predvsem zdravstveno stanje zavarovanca in navodila o zdravljenju, ki jih zavarovancu da njegov izbrani osebni zdravnik in drugi lečeči zdravniki, ter veljavno medicinsko doktrino. Zato je potrebno, da imenovani zdravniki in zdravstvena komisija ZZZS pri podajanju navodil o ravnanju v času bolniškega staleža v izdanih odločbah upoštevajo navodila za ravnanje oziroma za zdravljenje, ki so bila zavarovancu dana s stani njegovega izbranega osebnega zdravnika in drugih lečečih zdravnikov na primer ob odpustu iz bolnišnice ali ob kontrolnem pregledu. V primerih, ko odsotnost z doma ne vpliva negativno na potek zdravljenja ali pa je celo glede na zavarovančevo zdravstveno stanje in priporočila lečečih zdravnikov potrebna in utemeljena, pa je potrebno v izogib napačnemu razumevanju navodil navedena dejstva v odločbi tudi jasno navesti. V odločbi je potrebno navesti tudi to, da je pristojnost odobritve odpotovanja izven kraja bivanja zavarovanca na strani njegovega izbranega osebnega zdravnika.

Pri tem je pomembno, da izbrani osebni zdravnik v zdravstvenem kartonu zavarovanca zapiše navodila glede zavarovančevega ravnanja v času odobrene začasne zadržanosti od dela predvsem morebitna priporočila in omejitve glede telesne aktivnosti zavarovanca, v primeru, da so zavarovancu odobreni odhodi izven kraja prebivanja pa je potrebno zapisati, da je tudi tovrstna aktivnost lahko del rehabilitacije. Izbrani osebni zdravniki torej dana navodila prilagodijo zavarovančevemu trenutnemu zdravstvenemu stanju in potrebam njegovega zdravljenja, saj je namen le-teh zagotoviti zavarovancu čim hitrejšo okrevanje in njegovo vrnitev na delovno mesto. Pri tem je potrebno pri morebitni dovolitvi odhoda zavarovanca izven kraja bivanja presoditi, ali bi lahko morebitno potovanje negativno vplivalo na njegovo zdravstveno stanje in ali bi lahko povzročilo celo poslabšanje le-tega.."

Kot torej izhaja iz navedenega je potrebno najprej pridobiti konkretna navodila za zdravljenje v smislu napotkov za gibanje ali dovoljenega odhoda iz kraja bivanja, šele na tej podlagi je možno primerjati informacijo s konkretnimi navodili in v primeru razhajanj ugotavljati, da so podani razlogi za sum.

Skladno z določbo četrtega odstavka 33. a člena mora pred pričetkom izvajanja nadzora predstojnik javnega uslužbenca najprej opozoriti, da obstajajo razlogi za sum o zlorabi, ter mu omogočiti, da se o tem izjasni. Zakon sicer ne zahteva posebne obličnosti, vendar pa smo mnenja, da je glede na morebitne posledice dejansko ugotovljene zlorabe pravic, primerno, da se javnega uslužbenca pisno opozori na sum,

v primeru ustnega zagovora pa da se o poteku izjasnitve piše zapisnik. Zakon ravno tako ne predvideva posebnega roka za zagovor javnega uslužbenca. Vsekakor pa opozorilo nikakor ne more veljati za vnaprej (za morebitne prihodnje zadržanosti z dela), saj je potrebno v vsakem primeru posebej ugotavljati navodila osebnega zdravnika in informacijo.

Pri tem naj opozorimo še na to, da je osebni zdravnik tisti, ki poda oceno glede zavarovančevečasne nezmožnosti za delo. V primeru, če se delodajalec ne strinja s to oceno, pa lahko v treh delovnih dneh po prejemu ocene zahteva njeno presojo pri imenovanem zdravniku pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije. V primeru, da se delodajalec ne strinja z odločbo imenovanega zdravnika ZZZS, se lahko zoper odločbo pritoži. Pritožba se vložijo pri imenovanemu zdravniku ZZZS, ki je odločbo izdal, v petih delovnih dneh od vročitve odločbe. Zdravstvena komisija ZZZS odloča o pritožbi z odločbo. Zdravstvena komisija ZZZS izda odločbo najpozneje v 8 dneh po prejemu pritožbe. Če se zavarovanec z odločbo zdravstvene komisije ZZZS ne strinja ali če zdravstvena komisija ne izda odločbe v 8 dneh od prejema pritožbe in če jo tudi na novo zahtevo ne izda v nadaljnjih 7 dneh, lahko zavarovana oseba vložijo tožbo pri Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani.

S spoštovanjem,

Irma PAVLINIČ KREBS
MINISTRICA